

Мій університетський товариш про неймовірні життєві ситуації казав "як в кіно" або "кіно і німці". Свою розповідь про німецького фермера (теж з університетською освітою) Маркуса Шютте, його дружину Левеке, доньку Лотту, брата Рудольфа і українського аграрника Віталія Рудченка я назвав так:

УРОКИ ІСТОРІЇ

За іронією долі "бюро" спільного німецько-українського (а фактично німецького, бо частка Віталія Рудченка в СП невелика) підприємства знаходиться якраз навпроти пам'ятника радянським солдатам - переможцям солдат німецьких у Великій Вітчизняній війні. Кажуть, добрі жарти з приводу такого сусідства німець Маркус Шютте сприймає, хоч і глибоко шкодує, що найкривавішу в світовій історії війну розпочали саме його співвітчизники. І, незважаючи на німецьку ощадливість, щороку на 9 травня для ветеранів села Підлозці надає спонсорську допомогу. "Фірма не може так: бути на території сільської ради і не допомагати престарілим, сільським амбулаторії та школі і навіть... міліції", - говорить Віталій.

УРОКИ НІМЕЦЬКОЇ

Але давайте по-порядку. Ми разом із агрономом-менеджером з Гнідавського цукрового заводу Олегом Строкою приїхали у розташоване на кордоні з Волинню село Підлозці саме в дощ, тож застали Віталія (два роки тому він став директором тепер уже зразкового господарства, коли йому виповнювалося усього лише тридцять) у конторі - дощ позбавив нас необхідності шукати Рудченка у полях.

- Не в конторі, а в бюро, - сміючись, поправляє мене Віталік.
- Ми так називаємо контору на німецький манер. А підприємство по-нашому - бетріб.

Дорогою до Підлозців Олег Строка жартував, що ледь не перше речення, яке почули в селі від Маркуса, було знамените німецьке "дас іст фантастік!". Так іронічно гер Шютте відгукувався про сходи цукрових буряків у сільгоспідприємстві, що "постало" на місці колишнього підлозцівського колгоспу. Власне "гером" (тобто паном) Маркуса назвати важко: він ще молодший, ніж Рудченко, виріс у фермерській родині ("Маркус не цурається ні гній викидати, ні свинарники чистити", - каже Віталій), залюбки перемиває деталі до сільськогосподарської техніки, а потім, замурзаний від того перемивання, сідає за трактор.

- Сільськогосподарська університетська німецька освіта передбачає, що фермер - це в господарстві і менеджер, і маркетолог, і бухгалтер, і економіст, і агроном, і тракторист і так далі, - говорить Віталій Рудченко. - Коротше кажучи, ціла фірма в одній особі.

Уроки німецької Віталій засвоїв добре, хоч у школі вивчав англійську. "По-перше, я постійно в Німеччині бував. По-друге, кілька разів в Україні були вони. Шютте шукали можливість вкладення капіталів, і я опинився в потрібному місці в потрібний час. Ми познайомилися в Україні, я кілька разів їздив до них у Німеччину, питав, які площі підібрати, які вимоги до землі вони

Гнідавський цукровий завод БУРЯКИ

По-перше, їхні життєві повороти теж достатньо несподівані і навіть нереальні - як в кіно. По-друге, у господарстві Маркуса Шютте і Віталія Рудченка цукровий буряк відіграє не останню роль. По-третє, родина Шютте - німці, і це робить нашу історію ще цікавішою, тим більше напередодні 9 травня.



ставлять. Шютте приїздили, дивилися на пропоновані землі, на те, чи є поруч склади, чи погані дороги, чи далеко до обласного центру і цукрового заводу. Останнє питання, що-правда, відпало саме собою: Гнідава вивозить вирощений нами цукровий буряк власним транспортом", - каже Віталій.

- Чим закінчилася ваша перша розмова? - питаю.

- У мене з'явилася надія, що я буду мати роботу, у них - що вони зможуть вигідно вкласти свій капітал. В Німеччині ж треба мільйони, щоб "стартонуті", а потім - вижити на ринку! А в Україні сума, потрібна для старту, є набагато меншою...

УРОКИ ГЕОГРАФІЇ

Сільськогосподарське підприємство Маркуса і Рудольфа Шютте та Віталія Рудченка називається "Хавест-Агро". "Звідки назва така?" - питаю у Рудченка.

- Над нею ми думали довго, місяців зо три. Зупинилися на варіанті, що його придумав Рудольф: назвати фірму на честь трьох річок, на яких проживають чи проживали засновники. Там, де Шпрее впадає в річку Хафель, знаходиться Берлін. Інша німецька річка - Везер - впадає у Північне море. На берегах Хафеля жив Маркус, Везера - мешкає Рудольф. Ну а я працюю на берегах Стиря. Перші дві літери від назв цих трьох річок утворюють аббревіатуру "хавест". А приставка "агро" - бо на селі трудимось.

Рудольф - старший брат Маркуса. Два роки тому, коли "Хавест-Агро" тільки утворилося, Шютте-старшого у статутних документах не "прописали" - десь якісь бюрократи щось не встигли зробити, а чекати, поки бюрократична машина виправить свою помилку, Рудольф не став: посівна - вона і в Німеччині посівна, тож треба було їхати сіяти. Нині у засновниках ТзОВ СП "Хавест-Агро" три особи: одна юридична (німецьке сільгоспідприємство старшого Шютте) та дві фізичні (Маркус і Віталій).

- А Маркус казав коли-небудь: "І заперла ж мене доля в цю глушу!" чи ні?

- Принаймні я від нього такого не чув. Він, до речі, після закінчення університету був рік на Кубі. Маркус вивчав у вузі

представляє свого партнера

І НІМЦІ

міжнародне сільське господарство, спеціалізація - "Аграрне господарство субтропіків". То каже, що і гадки не мав на Кубі хоча б на кілька років залишитися чи гроші туди вкласти. Ні, він не шкодує, що працює в Україні. Ми і техніки докупили, і договори на оренду землі на десять років уклали... Маркус навіть говорить, що його дитина у Підлозцях і в школу піде...

Доньці Маркуса Лотті поки що немає й року, а вона вже встигла кілька разів з'їздити з Підлозців до Німеччини і у зворотньому напрямку. Перший раз - в утробі матері: Левеке відправилася на береги Хафеля за місяць до пологів. Через місяць після пологів фрау Шютте привезла Маркусу у Підлозці найдорожчий подарунок - доньку. Уявіть: за кермом "джипа" німецька панянка подолала відстань у пів-Європи практично із немовлям на руках! Якраз на обжинки і приїхала. Тому-то Маркус за Лоттою до Німеччини й не їздив, бо - жнива.



УРОКИ ЕКОНОМІЇ

Єдине, за що підлозцівські селяни ображаються на Шютте та Рудченка - за те, що на "Хавест-Агро" мало працюючих. Колектив підприємства - лише з десятків людей. "Вся Європа працює не числом, а вмінням", - каже Віталій.

Ще один приклад економії: для Лотті і Левеке Маркус купив у Підлозцях хату аж за... дві тисячі гривень! "Ім пропонували і за п'ятнадцять тисяч доларів, але вони, очевидно, хотіли бути ближче до природи. Я взагалі думаю, що Левеке поділяє погляди партії зелених", - жартує Віталій. Запитую: "Але ж напевно Шютте "нафарширували" свою хату теле-, аудіо- та відеотехнікою, щоб якось компенсувати собі відрив від західнонімецької цивілізації?!" "Ні, - відповідає. - Німці такі люди, що все відкладають на "потім". Не тільки аудіо- та відеотехніку - навіть дітей. До речі Лотта з'явилася у Маркуса та Левеке, як за німецькими мірками, то дуже рано - коли йому ледь виповнилося тридцять, а дружині - ще менше".

Німецька нація ощадлива, і це аксіома. Наприклад про премію наприкінці року за добре виконвану протягом року роботу не йдеться - німці вважають, що ти або працюєш добре, або тебе просто звільняють. Але на чому українсько-німецьке СП не економило, то це на платні за арендовані у селян гектари. "Та й то підлозцівці неохоче землю дають, - сміється Віталій. - Побачили на нашому прикладі, як можна господарювати, і самі хочуть трудитися. А землі тут - як столи: тільки й працюй".

УРОКИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Якщо минулого року ТзОВ СП "Хавест-Агро" хазяйнувало на 370 гектарах землі, то цього року - уже на 770-ти. Якщо минулого року посіви під цукровий буряк становили 35 га, тобто 9,5 відсотка від "хавестівських" земель, то 2006-го - 115 га, тобто 15 відсотків (як бачите, площа посівів під цю культуру збільшилась у 3,3 рази).

- Чому така увага до цукрового буряка? - питаю.
- Прибуток на гектарові його у "Хавест-Агро" досягав неймовірної за українськими мірками суми у тисячу шістсот п'ятдесят євро. Уявляєте: перевищував десять тисяч гривень! На десяти відсотках посівної площі цукровий буряк дав нашому господарству 45 процентів прибутку! Ну а те, що вигідно продавати, те й вигідно сіяти, і не тільки німцю, а й будь-кому. Тим більше якщо ти маєш куди продати свою продукцію - на Гнідавський цукровий завод. Бо з реалізацією інших культур були проблеми набагато більші, і якщо минулого року ми сіяли все, то у 2006-му залишимо лише озимий і ярий ріпак, озимі і яру пшеницю, сою, і, звичайно, цукровий буряк.

- Схоже на рекламу гнідавського підприємства...
- Та в будь-кого спитайте - не тільки в мене. У Підлозцях уже і дрібні приватники є, котрі, як і ми, здають буряк на Гнідаву. Я знаю, що про цей завод дуже багато добрих слів можуть сказати у будь-якому куточку Рівненської області, і не тільки Рівненської. У нашого Маркуса є колеги - німецькі інвестори, що теж вкладають свої кошти в агропромисловий комплекс України. То вони казали, що змушені були переглянути програму дій і відмовитися від вирощування цукрових буряків - підприємства, на який вони здавали буряки, дурили їх на рівному місці. І по-доброму заздрили Маркусу, що у нас під боком є саме Гнідавський цукровий завод.

Додам, що саме на Гнідаві у вирощуваного нами солодкого кореня була найвища цукристість (пробні показники цукристості це підприємство, як і дубнівський цукрозавод, брало у нашого буряка у період його росту).

За допомогою гнідавських агрономів минулого року ми замість запланованих 450 центнерів солодкого кореня з гектара зібрали аж 543.

- А цього року яку врожайність прогнозуєте?

- Кажуть: хочеш насмішити Бога - розкажи йому про свої плани. Весна нині затяжна, тож довелося сіяти тижні на три пізніше, аніж торік. З періоду вегетації буряка погода забрала 21 - 25 днів, і лише за рахунок цього врожайність може знизитися на 10 відсотків. Але по півтисячі центнерів солодкого кореня з гектара усе-таки плануємо. А дасть Бог - буде більше.

- А прибуток куди вкладаєте? Шютте переказують його на свої рахунки в німецьких банках?

- Прибуток закріпуємо, - сміється Віталій. - Звичайно ж, вкладаємо в землю. І в нерухомість. Купили кілька приміщень і майданчик у місцевого збанкрутілого господарства - нащадка колгоспу. Тепер бурякопункт Гнідавського цукрового заводу буде і в Підлозцях, - задоволено каже Рудченко.

УРОКИ МЕНТАЛЬНОСТІ

Є у цій історії речі, які нам важко зрозуміти. Наприклад, чому сотисячний (не у гривнях!) інвестор купує житло за 350 євро. Віталія Рудченка здивувало, коли Левеке дала їм з Маркусом в руки по відру і відправила збирати... мастила, які пролилися на пісок, тобто на відкриту поверхню. Для німців машинні мастила на асфальті чи на землі - екологічний злочин, для нас - ситуація типова, яку навіть "недбалістю" не назвеш...

...Отже, посівна (яка і в Африці, і в Німеччині, і в Україні посівна) завершилася. І якщо перший рік Маркус із Лоттою були в Підлозцях наїздами, то перш сидітимуть у вже "своєму" селі ледь не до Нового року.

Наш кор.

ФОТО ЛІВОРУЧ - тракторист Віктор Павлік.
ФОТО ПРАВОРУЧ - справа наліво: Олег, Віталій і Джон. Біля трактора "Джон Дір" - директор ТзОВ СП "Хавест-Агро" Віталій Рудченко і агроном-менеджер ВАТ "Гнідавський цукровий завод" Олег Строка.